

Uitvaart

magazine

oktober 2020

Fotoshoot in de polder

Verder in dit uitvaartmagazine

GELUK EN VERDRIET OM EEN VROUW
EN VRIENDIN

CORONA TREFT INEKE PRINSEN
DUBBELHARD

KENNISMAKING MET
LICHTE BALSEMING

een
uitgave
van

Uitvaartverzorging
A van Pijpen

Colofon
Teksten: **Gerard van Midden**
Eindredactie: **Annelies van Pijpen**
Fotografie: **Hilde Sneep**
Concept: **Zecht strategisch communicatiebureau**
Vormgeving: **Leoniek de Hoop**
Drukwerk: **Zalsman**
Oplage: **30.000**

@Baarn, oktober 2020, Uitvaartverzorging A. van Pijpen b.v.

Uitvaartverzorging
A van Pijpen Reigerstraat 17 | 3742 VM Baarn | 035 - 54 144 33
info@avanpijpen.nl | www.avanpijpen.nl

Contact

Ze wilde niets liever
dan een arm om zich heen.
Maar het vlakke, koude glas
scheidde haar van iedereen.
Van haar lieve zoon
die als een stenen beeld
vanaf de straat verstild
haar blik opving.
En in slow motion
uiteindelijk naar haar zwaaide.
De afstand brak haar hart.
Haar ‘ik-mis-je-zo’ verwaaide.

Hij wilde niets liever
dan voor ‘t laatst zijn moeder kussen.
Maar het deksel, glad en vast,
dat zat er keihard tussen.
Zijn lieve moeder was,
zo zeiden alle artsen,
gestorven aan corona.
Maar diep vanbinnen voelde hij,
er kwam een ander virus bij
dat toesloeg als de warmte
van een ander mens
het hart niet meer bereikte.

De liefde van een zachte aai.
Een glimlach die het donker breekt.
Een knipoog die vertrouwen geeft.
De taal van zwijgen die soms spreekt.

De kracht van even bij je zijn.
Een schouderklop die steunt.
Twee warme handen in jouw hand;
die mens op wie je leunt.

Dat echte, menselijk contact,
een knuffel nu en dan,
dat is een heilzaam medicijn
dat niemand missen kan.

Gerard van Midden

Anders afscheid nemen

De afgelopen maanden vond ik onrustig, onzeker en niet meer spontaan.
We moesten rekening houden met iets onzichtbaars, iets ongrijpbaars.
Het maakte ons inventief en creatiever dan we al waren.

Uitvaarten vormgeven in coronatijd was niet altijd makkelijk. Vooral voor nabestaanden was het vaak niet te doen. Keuzes maken: wie wel uitnodigen en wie niet. Of helemaal niemand, behalve het eigen gezin. Er ontstond een andere manier van rouwen. Soms intenser, in kleine kring om de kist. Intiem, sober en stil.

We missen nu nog steeds een hand op een schouder of een knuffel.
Het is tegennatuurlijk om in tijden van rouw geen hand te kunnen geven of iemand niet spontaan te kunnen omarmen en te troosten. Er was ook onzekerheid over bijvoorbeeld wel of geen condoleancebezoek, pennen en condoleanceboeken. Kon dat kopje koffie nou wel of niet geschonken worden. Hoeveel belangstellenden mogen waar?
Toch hebben we samen met families persoonlijk en passend afscheid kunnen nemen. Met gevoel en gezond verstand. Daar mogen we trots op zijn, vooral op al die families die het afscheid soms zo anders hadden voorgesteld.

In dit uitvaartmagazine vertelt Ineke over het afscheid van haar moeder waar ze niet bij kon zijn omdat ze zelf voor haar leven moest vechten. Indrukwekkend! Anneke heeft een tweegesprek met Paul, de man van haar beste vriendin die in 2018 is overleden. Ook belichten we een aantal producten uit onze uitvaartwinkel en stellen we thanatopraxie – een lichte balseming – aan de orde. Informatief? Zeker!
Voor mijzelf was de ochtend met de fotograaf in de polder om kisten te fotograferen een heerlijk moment in deze onrustige tijd.

Misschien heeft u juist wel méér vragen na het lezen van dit magazine. Laat het ons gerust weten. We ontmoeten u graag bij u thuis of in De Ark voor een vrijblijvend gesprek. We zijn vertrouwd dichtbij.

Ik hoop dat ik u, als we elkaar ergens treffen, weer spontaan een hand kan geven.

Annelies van Pijpen

INHOUD

Als corona
je leven
op z’n kop zet

4

Lichtjesavond
2020

6

Wat kun je doen als
grafrechten verlopen?

7

Fotoshoot in
de polder

8

Een kennismaking
met lichte balseming

10

Uitvaartwinkel in
‘De Ark’

12

Column
Nazorg

13

Tweegesprek
Paul en
Anneke

14

‘Waar is mama?’

‘Ik heb de fiets gepakt, ging de polder in en vond daar een bankje. Ik zag een reiger, een roofvogel en de wolken in de lucht. Mama is bij papa, dacht ik. Het is goed.’

Het zijn de slotzinnen van een ongelooflijk verhaal dat Ineke Prinsen (59) vertelt aan haar schoolvriendin, Annelies van Pijpen. Bij beiden glinsteren tranen in hun ogen. De stilte die volgt is veelzeggend.

‘In de nacht van 29 op 30 maart werd ik ziek,’ begint Ineke. ‘Heel erg ziek. De coronatijd was nog maar net begonnen. Ik had koorts en geen andere verschijnselen. Mijn moeder kwam en bracht me sinaasappelsap. Zo lief! We bleven buiten en op flinke afstand van elkaar. Ik had vlak ervoor de beangstigende beelden van mensen op de IC gezien en zei nog: “Je zal het maar hebben!”

Twee dagen later belde mijn moeder me op. Ze had geen koorts, maar was heel ziek. Ze wilde er geen dokter bij, maar natuurlijk heb ik direct de huisarts gebeld. Uiteindelijk werd ze met zeer ernstige coronaklachten op 12 april opgenomen in het Tergooi-ziekenhuis, locatie Blaricum.

Ik kon niks doen, echt verschrikkelijk. Ik worstelde met mijn eigen ziekte waarvoor toen nog geen arts wilde komen. Dankzij de volhardende steun van mijn vriend John kreeg ik antibiotica. Later wees een test uit dat ik COVID-19 had en met spoed moest worden opgenomen. Ook in Tergooi, maar dan in Hilversum.’

Dankbaar en indrukwekkend

‘Gelukkig had John geregeld dat ik op 16 april kon beeldbellen met mijn moeder. Zo heb ik afscheid van haar genomen. Te ziek om het ten volle te beleven, maar het kwam wel recht uit mijn hart. De verpleegkundige zei me dat ik het geweldig gedaan had. Dat troostte me.

De volgende dag werd ik zelf naar de intensive care gereden. Vijf uur nadat ik wist dat mijn moeder was overleden. Je wordt helemaal ingepakt en je ligt daar maar. Met in je hoofd beelden van je kinderen, je vriend, je moeder. Ik kon niet anders dan huilen. Intens verdriet en angst. Angst ook om te stikken.

‘En hoe ga je om met de beperkingen van de coronatijd?’

Ik heb zeven dagen op de IC gelegen. Zeven verdwenen dagen. Ik weet er niets meer van. Het eerste wat ik vroeg nadat ik op 24 april uit de kunstmatige coma ontwaakte, was: “Waar is mama?” “Lieverd, we hebben haar gisteren begraven,” zei John, “maar we hebben er video-opnames van.” Daar ben ik zo dankbaar voor. Ik heb gezien dat het een indrukwekkend afscheid was. Dankbaar en indrukwekkend... die woorden staan voor mij centraal als ik denk aan de afgelopen maanden.’

‘Mijn moeder heeft me sterk gemaakt’

Ineke zucht. Annelies krijgt kippenvel. Het is niet voor te stellen. Tijdens de stille, lege dagen, zonder herinneringen, is de moeder van Ineke begraven. Annelies wil Ineke het liefst een knuffel geven. Het mag niet, maar de warme nabijheid van Annelies is voelbaar. ‘Jullie waren zo close samen. Ze was er altijd voor je. En jij voor haar.’

‘Mijn moeder zei altijd, als ik het ergens moeilijk mee had, “lieverd, we gaan dit samen doen. Hier komen wij doorheen. Stapje voor stapje”. Ja, mijn moeder heeft me echt sterk gemaakt. Mijn broer Hans heeft namens mij tijdens de herdenking gezegd: “Mam ik hou van je. Bedankt voor alles wat je altijd voor me hebt gedaan!” Dat hadden we voor de IC-opname nog kunnen afspreken.

Na de weken in het ziekenhuis ben ik naar revalidatiecentrum ‘Merem’ in Hilversum gegaan. Een warm bad van zorg en aandacht! Bezoek mocht alleen door de ramen.

Ik kwam in een rolstoel en kreeg vier liter zuurstof. Na veertien dagen ging ik er lopend en zonder extra zuurstof uit.

Ik wilde daarna meteen lopen in het bos met de wind door mijn haren. De geuren van het bos. De blauwe lucht. Dankbaar dat ik opnieuw mocht leven en een nieuwe kans gekregen had. Daar ervoer ik dat mama over mijn waakt. Ik heb nog nooit zoveel gebeden als de laatste maanden. Ik geloof dat de kracht van mama terug is in mij. Daarom kan ik dit nu aan.’

Zoeken naar wat wél kan

Ineke kijkt Annelies indringend aan: ‘Het moet voor jullie ook moeilijk geweest zijn. Wij kennen elkaar goed. Het komt allemaal heel dichtbij. En hoe ga je om met de beperkingen van de coronatijd?’

‘Het was zwaar,’ zegt Annelies eerlijk. ‘Toen ik hoorde dat mevrouw Prinsen was overleden en dat haar dochter op de IC lag, schrok ik enorm: dat kan niet waar zijn! En meteen ook de vraag: Op welke manier kunnen we nu van betekenis zijn en een persoonlijk en onvergetelijk afscheid mogelijk maken? We waren zoekende naar mogelijkheden, naar wat nog wél kon. Ons contact met Hans en John was heel open. We hebben er met elkaar een passend afscheid van kunnen maken.’

‘Het is precies gegaan zoals ik had gehoopt,’ vertelt Ineke. ‘John en Hans hebben alles gedaan vanuit de gedachte: hoe wil Ineke dit? Ik heb dat ook teruggezien op de video die ik

‘Ik kon niets doen, echt verschrikkelijk’

op 17 mei heb bekeken, samen met John, Hans en zijn vrouw Francien. Wel heel verdrietig om te zien dat John en mijn kinderen daar zonder mij zaten. Daarna zijn we met z'n vieren naar de begraafplaats geweest. Dat was heel beladen. Er lag zand en een verdord boeket. Het was een soort van mooi.'

'Zou je een film kunnen zien van jezelf?'

'Hoe nu verder?' vraagt Annelies.

'Ik ben terug geweest naar het ziekenhuis om een IC-afdeling te bekijken. Dat was confronterend, maar ik wist dat het goed zou zijn voor mijn verwerking. De verpleegkundige vroeg me: "Zou je een film kunnen zien van jezelf?"

Ik wist niet wat ik hoorde. Maar er waren beelden gemaakt van de tijd dat ik op de IC lag. Dan zie je opeens: dat ben ik! Eerst geloof je het niet, maar John zei: "Je bent het, kijk maar, dit is jouw oortje."

Ingepakte herinneringen

Opnieuw gebruikt Ineke de woorden 'indrukwekkend' en 'dankbaar'.

'Ik ben ook met EMDR (Eye Movement Desensitization and Reprocessing) begonnen. Dat is een therapie voor mensen die last blijven houden van een schokkende ervaring. Ik ervaar alsof die herinneringen – in mijn geval aan de IC – worden ingepakt. Zo zijn ze veilig opgeborgen en doen ze veel

minder pijn. Ik heb er veel baat bij en ga daar zeker mee door. Samen met een verpleegkundige ga ik ook nog naar de kamer toe waar mijn moeder gelegen heeft. Ik doe er alles aan om de ontbrekende puzzelstukjes te vinden en op hun plaats te leggen.

Ik voel dat ik opklim. Ik heb zoveel moois om voor te leven. Ik zou iedereen die laks en onnadenkend met de coronaregels omgaat wel willen toeroepen: Weet waar je mee bezig bent! Ga niet naar de overvolle stranden. Je zet het leven van jezelf en van anderen op het spel. Ga het bos in, zet je ogen en oren open en geniet van wat je zomaar krijgt. Dat houd ik mijn kinderen, Jesse en Roan, ook elke dag voor.

Annelies zegt: 'Ik heb veel bijzondere verhalen en uitvaarten meegemaakt. Sommige vergeet ik nooit meer. Daar hoort jouw verhaal zeker bij! Je bent een mooi en positief mens.'

'Ik voel dat ik opklim. Ik heb zoveel moois om voor te leven.'

Lichtjesavond 2020

Beleef onze traditie thuis live mee

Hoe kunnen we onze Lichtjesavond in 2020 verzorgen? Die vraag houdt ons al maanden bezig. Hoe zal het zijn in november? Mogen en kunnen we dan alweer met velen bij elkaar komen? Afgelopen september hebben we de knoop doorgehakt. We gaan het dit jaar anders aanpakken. Gezond verstand en gevoel in gevecht...

Op donderdag 5 november zenden we onze Lichtjesavond live uit via internet, maar helaas zonder belangstellenden. Via een link kan iedereen deze herdenkingsavond vanuit huis meebeleven, luisteren en kijken. Wilt u dat? Vraag dan de link aan via dit e-mailadres: info@avanpijpen.nl.

Onze Lichtjesavond gaat precies zoals altijd, maar is toch heel anders omdat u er niet bij kunt zijn. We steken de kaarsen aan bij het noemen van de namen tijdens het kaarsenritueel.

'Samen
verbonden
door
gedenken'

U kunt de namen die u wilt laten noemen sturen in de e-mail als u de link aanvraagt. Is mailen voor u niet mogelijk, bel dan gerust... ook als er vragen zijn: 035 - 5414433.

Op deze manier zetten we onze traditie van vijftien jaar door. U bent er en wij zijn er. Samen verbonden door gedenken.

Wat kun je doen als grafrechten verlopen?

'We hebben twintig jaar geleden een graf voor mijn vader 'gekocht'. Afgelopen week kreeg ik als rechthebbende een brief van de gemeente of we het gebruik van het graf wilden verlengen of niet. Dan ga je wel even nadenken.'

Een eigen graf

Als de grafrechten verlopen, sta je voor een belangrijke keuze. Feitelijk zijn er drie mogelijkheden:

- 1 Je kunt de periode verlengen omdat het een eigen graf is. In de Gemeente Baarn kun je dan kiezen voor vijftien of dertig jaar.
- 2 Je verlengt het gebruik van het graf niet. Dan wordt het monument / de grafsteen weggehaald, deze wordt vernietigd als de familie er niets mee wil. De gemeente laat het graf soms nog een tijdje met rust. Totdat het graf opnieuw wordt uitgegeven. Het graf wordt dan 'geruimd'. De stoffelijke resten worden op een speciaal daarvoor aangewezen plek herbegraven.

'Wij wilden de grafrechten niet verlengen. Maar dan sta je voor de vraag wat je wilt doen met wat er nog in het graf is achtergebleven.'

- 3 Het is ook mogelijk om wat er nog in graf ligt te laten opgraven. Daarvoor is wel toestemming van de burgemeester nodig. Sommigen laten wat over is cremieren, zodat ze een tastbare herinnering hebben in bijvoorbeeld de vorm van een as-urn. Anderen kiezen voor herbegraven bij overleden familieleden. Maar je kunt ook voor begraven op een andere plek kiezen, zoals een Natuurbegraafplaats, daar geldt eeuwige rust.

'We waren
blij met de
mogelijkheden'

'We waren blij met deze mogelijkheden. Uiteindelijk hebben we mijn vader kunnen herbegraven in het graf van zijn vader en moeder.'

Een algemeen graf

Naast eigen graven zijn er ook algemene graven voor een periode van maximaal tien jaar. Verlengen is dan niet meer mogelijk. In een algemeen graf liggen meerdere mensen die onderling geen relatie met elkaar hebben.

Fotoshoot in de polder

Het is stralend weer. De polder laat zich van zijn beste kant zien. In dat verstilde landschap met rietkragen, sluizen en wolken fotograferen we een selectie van het aanbod kisten.

Van natuurlijk riet en een met bloemen versierde kist tot en met een eenvoudige, stijlvolle opbaarplank. En wist u dat we ook kartonnen kisten hebben met diverse patronen?

Er is altijd een kist die bij uw wensen past.

‘Er is altijd
een kist
die bij uw
wensen past’

‘Een selectie van
het aanbod kisten’

‘Jullie hebben me nog een week extra met mijn kindje gegeven’

Als een dierbare is overleden, moet je van alles regelen en vaak in korte tijd veel vragen beantwoorden. Cremeren of begraven? Opbaren in een uitvaartcentrum of thuis? Met of zonder koeling? Zonder koeling, dat kan toch niet? Het misschien verrassende antwoord is: ja, dat kan. Door het lichaam licht te balsemen. Deze eeuwenoude manier van een lichaam voor kortere tijd conserveren is sinds 2010 ook in Nederland toegestaan en heet officieel: thanatopraxie.

Wij hebben het voorrecht om met twee enorm gedreven mensen te praten die al meer dan 2000 lichte balsemingen hebben uitgevoerd: Pauline Wouters en Hans Hartman. Hun ogen twinkelen als ze over hun boeiende, integere werk vertellen. Ze vertellen over de reacties van mensen die thanatopraxie in hun directe omgeving hebben meegemaakt.

Pauline: ‘We kwamen bij wanhopige ouders thuis. Ze hadden net een wolk van een baby gekregen, een meisje. Zeven dagen later overleed het meisje plotseling. Ze dachten dat hun kindje direct gekoeld moest worden. Wij konden ze vertellen dat dat niet nodig was en legden uit wat een lichte balseming inhoudt.’

Hans: ‘Veel mensen denken dan meteen aan de balseming van bijvoorbeeld leden van het Koninklijk Huis, maar bij hen is het een permanente balseming doordat de concentratie vloeistof hierbij hoger is. Wat wij doen gaat om een tijdelijke balseming. Zo houden we de overledene langer in goede conditie. En... misschien wel het allerbelangrijkste: de overledene voelt niet koud aan en je hebt geen externe koeling nodig. Daarom kun je in een warme ruimte - zonder de bijgeluiden van de draaiende koeling - bij je overleden dierbare zijn. Dat geeft een vertrouwd gevoel van nabijheid.’

‘Opa was weer opa en ik durfde hem nog een knuffel te geven’

‘Ik kon haar blijven knuffelen!’

‘De moeder van de baby,’ gaat Pauline verder, ‘heeft haar kindje een weeklang elke morgen nieuwe kleertjes kunnen aantrekken. Ze kon het blijven knuffelen tot aan de dag van het afscheid, want met lichte balseming voelt een overledene warm en soepel aan.’

Ze wilde er zelfs mee in een kinderwagen mee over straat lopen. Zo trots was ze op haar kleine meisje.’

We zien dat deze ervaring Pauline en Hans opnieuw raakt.

Veel vragen over balseming

Hebben mensen eenmaal kennismemaakt met thanatopraxie, dan zijn ze stuk voor stuk enthousiast, maar ze startten allemaal met dezelfde vragen. Zoals: Hoe werkt thanatopraxie? Mag ik erbij zijn? Waar en wanneer vindt de behandeling plaats?

Pauline en Hans zijn heel open. Ook in hoe ze met de behandeling omgaan. Daar mag de familie bij zijn. ‘Natuurlijk leggen we altijd goed uit dat het wellicht moeilijk kan zijn. Wat ze zien is dat we in de hals van de overledene een klein sneetje maken en in de buik. Bij de buik verwijderen we zoveel mogelijk vocht en bloed. Zo reinigen we het lichaam. Bij de hals brengen we een conserveervloeistof in. Die remt het proces van ontbinding sterk af. Na een paar dagen is het effect van de vloeistof uitgewerkt.’

Hans: ‘Onze behandeling duurt gemiddeld twee uur en kan gewoon thuis - of in een hospice, verzorgingshuis of ziekenhuis - plaatsvinden. De overledene hoeft dus niet meer verplaatst te worden. Hij of zij kan in een eigen bed, in elke gewenste houding, blijven liggen. Het mooie is ook dat we niet meteen na het overlijden hoeven te starten met de balseming. Dat kan ook de dag erna nog. Veel mensen vinden die rust fijn.’

Pauline vult aan: ‘Als we klaar zijn en een zoon of dochter zegt: “Mama was door de chemo niet meer zichzelf. Nu is zij weer zoals ze altijd was”, dan weet je dat we het goed gedaan hebben. Kippenvel!’

Pauline en Hans doen ook reconstructies. Bijvoorbeeld als iemand door een ernstig ongeluk bijna onherkenbaar is geworden. Met veel geduld zorgen ze ervoor dat nabestaanden toch goed afscheid kunnen nemen.

‘Mama is weer zoals ze altijd was’

De kosten

Natuurlijk vragen mensen ook altijd naar de kosten. Het bedrijf van Pauline en Hans hanteert een vaste prijs die standaard tussen de 450 en 600 euro ligt, afhankelijk van de plek waar de behandeling plaatsvindt. Dat bedrag is gelijk aan wat anders opbaring met koeling zou kosten. Thanatopraxie wordt net als bij koeling vergoed door bijna alle uitvaartverzekeringen.

Wilt u meer weten over thanatopraxie? Kijk dan op www.hq-thanatopraxie.nl.

Unieke geschenken voor stijlvol gedenken

In alle rust een mooie herinnering aan een dierbare overledenen uitzoeken? Een persoonlijk cadeautje voor iemand die wel wat extra aandacht kan gebruiken? Een unieke urn of een fraai sieraad? U bent van harte welkom in onze uitvaartwinkel 'Stijlvol gedenken' in 'De Ark'.

De urnen van Waddenwood

Wind, zee en zon schrijven hun 'handtekening' in het hout rond de Waddenzee. Daardoor krijgt elk stuk hout een eigen karakter. Met willekeurige knoesten en scheuren. Dát inspireerde de kunstenaar Michel Ruigrok in het Friese De Bildt – vlakbij de Waddenzee – om van gevonden of gekregen stukken hout urnen te maken. Michel vindt dat elke urn uniek moet zijn omdat elk mens immers uniek is. Hij maakt de urnen van onbewerkt hout die dus ecologisch verantwoord en duurzaam zijn.

De urnen van Waddenwood zijn geschikt voor de as van uw dierbare én voor die van een geliefd huisdier. Heeft u belangstelling voor zo'n bijzondere urn? Kom vrijblijvend eens kijken in onze winkel.

'Elke urn moet uniek zijn omdat elk mens immers uniek is'

'Zo is de dierbare altijd dichtbij'

As-sieraden van SeeYou

We maken graag gebruik van de collectie sieraden van SeeYou die we kunnen vullen met de as van uw dierbare. We mengen een klein beetje as met blanke en/of gekleurde hars. Daar krijgt het sieraad een glanzende en doorzichtige afwerking van, geschikt om dagelijks te dragen. Door deze bewerking blijft de as zichtbaar – SeeYou. Zo is het sieraad extra persoonlijk en is de dierbare altijd dichtbij.

Een tijdje terug hadden we een vader, moeder en hun twee zoons bij ons in de winkel. Ze wilden graag een sieraad met daarin de as verwerkt van hun overleden jongste zoon en broer in zijn lievelingskleur blauw. De ouders zochten een ring uit; de zoons een armband. Een ontroerende wens die we samen met hen hebben kunnen vervullen.

Column

Nazorg: 'Ik kon mijn kinderen niet knuffelen'

'Zo hadden we het niet afgesproken. Ik zou eerder overlijden dan mijn man. Nu zit ik hier alleen, met mijn zoemende apparaat voor nierdialyse. Gevangen in mezelf en in het verzorgingshuis. Ik zwaai naar mijn kinderen vanaf de eerste verdieping. Ik kan ze niet knuffelen.'

Onvergetelijke zinnen die de eenzaamheid schrijnend beschrijven.

Ook ik mag haar niet bezoeken. Daarom bel ik haar iedere woensdagmiddag op. Weken achter elkaar. Om zo toch invulling te kunnen geven aan de nazorg. Elke week leren we elkaar beter kennen, zonder dat we van elkaar weten hoe we eruit zien. Stukje bij beetje vertelt ze haar levensverhaal dat net als van elk ander mens uit hoge pieken en diepe dalen bestaat. We spreken over de zin van het leven als je ruim tachtig bent en je alleen achter blijft. Over het bestaan van een hemel. En natuurlijk over alle beperkingen die de coronatijd met zich meebrengt. Hierover praten brengt tijdelijk licht en lucht in haar leven.

Direct na 1 juli bel ik bij haar aan. 'O, u bent veel langer dan ik dacht!' zegt ze verbaasd. Binnen de kortste keren voelt het alsof ik al jaren kind aan huis ben bij haar. We verdiepen onze telefonische gesprekken. Als je elkaar in de ogen kunt kijken, gebeurt er zoveel meer. Dan kun je elkaars onuitgesproken gedachten lezen. Je ziet hoe iemand zich voelt.

Ik kan haar verdriet niet wegnemen. Hoeft ook niet. Kan ook niet. Het is haar verdriet dat vanaf nu bij haar hoort. Ooit zal het verdriet misschien zijn hardste stekels verliezen. Laten we het hopen.

Gerard van Midden
Nazorgmedewerker

Geluk en verdriet om een vrouw en vriendin

Paul Leopold en Anneke den Hartog praten met elkaar over hun relatie met Mirjam Leopold die op 66-jarige leeftijd overleed.

‘Ze gaf me liefdevol richting als dat nodig was’

De eerste ontmoeting

Paul: ‘Ik ken een meisje dat waarschijnlijk heel goed bij jou past!’ zei een schoolvriend op het Corderius College in Amersfoort. Paul aarzelde geen moment, volgde de tip van zijn vriend op en vroeg het meisje mee naar een feestje. Vanaf dat moment waren ze onafscheidelijk, 52 jaar lang. Het was liefde op het eerste gezicht. Waardoor dat kwam? Haar uitstraling! Mirjam was voor mij een lot uit de loterij.’

Anneke: ‘Ik ontmoette Mirjam voor het eerst op mijn bruiloft. Net toen we de laatste gasten uitzwaaiden, kwamen Paul – een jeugdvriend van mijn man – en Mirjam aan voor de receptie die net was afgelopen. Het eerste wat Mirjam riep was: ‘Ah, de bruid!’ Ik heb 43 jaar en 15 dagen van onze vriendschap mogen genieten. Een voorrecht!’

Paul glundert als hij Anneke zo over Mirjam hoort praten. Het is niet nieuw voor hem, maar elke herinnering aan zijn vrouw helpt om het diepe verdriet beetje bij beetje dragelijk te maken. Hij vertelt graag over Mirjam: ‘Ik ben een enorme liefhebber van sport. Mirjam wist nauwelijks van het bestaan van Studio Sport. Ze begreep direct dat ze aan de bak moest. Binnen de kortste keren kende ze alle voetbalelftallen, hun spelers en prestaties uit het hoofd. Het enige jammere was,’ zegt Paul lachend, ‘is dat zij fanatiek Ajax-supporter was en ik een echte Feyenoorder. Daar is dus iets misgegaan...’

Geweldige herinneringen

Anneke: ‘Paul was regelmatig langere periodes van huis omdat hij in het Nederlands hockeyteam speelde en in andere vertegenwoordigende elftallen. Dat was haar nooit teveel. Mirjam combineerde het moederschap moeiteloos met haar werk als leerkracht in het basisonderwijs. Team, kinderen, ouders... iedereen liep met haar weg.’

Paul: ‘Ze heeft ongelooflijk veel voor me betekend. Ik krijg dat bijna niet verwoord. Ze was mijn steun en toeverlaat. Ze gaf me liefdevol richting als dat nodig was. Ze vertrouwde me door en door. Dat vertrouwen ging een keer ‘mis’ toen ik spontaan een nieuw huis kocht. Ja, zonder overleg...’

De herinneringen raken Paul recht in het hart. Mirjam is twee jaar geleden overleden, maar het is overduidelijk dat zodra de ‘film in zijn hoofd’ geactiveerd wordt, de beelden hem soms teveel worden.

Paul: ‘We hebben samen twee zoons mogen krijgen, Rogier en Roderik, en zes kleinkinderen. Mirjams leus was: ‘Alles voor de kinderen!’ Ook al was het financieel soms niet altijd makkelijk, de jongens kregen de best mogelijke opleiding.

Het afscheid dat niet beter kon

Op 4 oktober 2018 overleed Mirjam aan de gevolgen van longkanker. Ze was tot het einde helder als glas en hield de regie.

Anneke: ‘Mirjam vroeg me: “Wil jij mijn uitvaart leiden?”

Natuurlijk zei ik direct ja. Hoe verschrikkelijk ook, ik wilde niets liever dan dat. Tegelijkertijd begreep en voelde ik dat het een loodzware dag zou worden. Ik zou niet alleen de uitvaartleider zijn die met de grootste zorg een onvergetelijk afscheid mocht helpen realiseren, ik zou er nu ook als dierbare vriendin staan. Zou ik dat wel kunnen? Zouden mijn emoties me niet teveel worden? Zou de liefde voor Mirjam mijn werk misschien in de weg staan waardoor ik niet meer zo scherp als anders op de zo

belangrijke details kon letten? Zou ik het uitgangspunt - dit moet een afscheid worden zoals ik dat voor mijn eigen moeder zou wensen – wel waar kunnen maken?

Al die vragen gaan dan door je hoofd. Maar het gekke was: ik ervoer in de dagen naar het afscheid toe en op de dag zelf een innerlijke kalmte die me het vertrouwen gaf: het komt goed! Ik kan er voor honderd procent zijn voor Paul en de kinderen, voor de familie en vrienden. Ik heb het overzicht dat zo belangrijk is voor dit werk. Ik heb bewust mijn bedrijfskleding aangetrokken. Die voelde als een veilige bescherming en hielp me in de rol te komen die bij mijn werk hoort. Ik heb als laatste gesproken. Als vriendin. Pas toen durfde ik mijn eigen emoties te voelen.

Tijdens de hele periode ben ik door mijn collega's in Baarn op een geweldige manier opgevangen. Want ook zij begrepen hoe heftig dit voor mij was. De steun die ik normaal gesproken aan nabestaanden geef, ontving ik nu van hen. Dat is een van de allermooiste kanten van ons werk.’

Paul: ‘Dat deed ze knap. Beter kon het niet! Anneke had het afscheid ook met Mirjam en mij voorbereid. De kleinkinderen hebben de kist versierd in vrolijke kleuren en met prachtige veren. Dat zag er allemaal zo feestelijk uit. Zoals Mirjam altijd was.’

‘Mijn collega's vingen me op’

We denken graag met u mee

Bij een afscheid van een dierbare moet u veel beslissingen nemen. Soms bent u daar op voorbereid, maar het kan ook totaal onverwacht op u afkomen.

U moet vragen beantwoorden als: Begraven of cremeren? Thuis opbaren of in een uitvaartcentrum? Wel of geen bloemen? De herdenking zelf leiden of uit handen geven? Of wilt u een basisuitvaart voor de kleinere portemonnee?

Wij kunnen u helpen. Op een manier die bij u past en altijd vertrouwd dichtbij. We nemen uw praktische zorgen uit handen. Ook in de periode vóór een overlijden kunt u contact met ons opnemen. We ontvangen u graag bij ons in De Ark of komen bij u thuis.

Heeft u vragen? Bel voor een afspraak of stuur een e-mail.

Uitvaartverzorging
A van Pijpen

Reigerstraat 17 | 3742 VM Baarn | 035 - 54 144 33
info@avanpijpen.nl | www.avanpijpen.nl

Vertrouwd
dichtbij